

der ikke i Følge Loven af 9de Marts 1872 er Noget til Ginder for deres Fuldbyrdselse, og den Betragtning vil vistnok fra en Side blive gjort gjældende og kunne gjøres gjældende, at det er virkelige Kontrakter, kun stiftede under hvad man kalder en potestativ Betingelse, en Betingelse, der er afhængig af den ene Partis Billaarlighed. Derimod vil man ganske vist fra anden Side kunne sige, at det ikke er virkelige Forpagtningskontrakter, men kun Overenskomster om fremtidig Stiftelse af et Forpagtningsforhold, og under denne Forudsætning kan det vistnok siges, at det ved Loven af 9de Marts 1872 vil være forbudt at fuldbyrde disse Overenskomster ved Kontrakter. Hvilken af disse Afskuelser der maa anses for at være den rigtige, har jeg ganske vist en bestemt Mening om, men jeg skal af let forklarlige Grunde ikke udtale den, og det saa meget mindre, som jeg er af samme Mening som den ærede foregaaende Taler (Schjørring), at hvad enten Sagen maa opfattes paa den ene eller paa den anden Maade, bør dette Lovforslag ikke vedtages i det nu foreliggende Skikelse. Er det saa, at disse Kontrakter trods Loven af 9de Marts 1872 ere bestaaende, vil dette Lovforslag være overflødig og endog kunne have visse skadelige Følger, er det derimod saa, at virkelige disse Kontrakter eller Overenskomster ere hævede ved Loven af 9de Marts 1872, saaledes som den ærede Forslagsstiller i sit Indledningsforedrag selv gif ud fra, at de altsaa nu have været hævede i henved et Aar, saa er det ganske indlysende, at man ikke ved Lov kan sætte dem i Kraft mod vedkommende Godseier. Man har vel Exempler paa, at man ved Lov hever Kontrakter — det er, som jeg siger, ikke noget heldigt Princip, men man har Exempler derpaa. — men at paaføre Nogen en kontraktmæssig Forpligtelse ved Lov er jo Noget, som er aldeles ukjendt. Man tænke sig navnlig, hvor uheldigt Forholdet vilde komme til at stille sig, hvis vedkommende Godseier uvilgvis i det forløbne Aar havde, overensstemmende med hvad der efter Forudsætningen er hans Ret, truffet andre Bestemmelser med disse Gaarde og indladt sig i andre Transaktioner om dem. Saaledes som Loven er affattet, kan jeg derfor ikke gaa ind paa den, idet ogsaa jeg læser den saaledes, at Meningen er, at ved dette Lovforslags Vedtagelse skulde de tidligere Overenskomster umiddelbart træde i Kraft. Derimod staa jeg ganske paa samme Standpunkt som det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds. Ogsaa jeg mener, at der ikke kan være Noget til Ginder for, at vi vedtog Loven i en saadan Skikelse, at den kommer til at lyde omtrent saaledes, at Bestemmelsen i Loven af 9de Marts 1872 § 6 ikke skal være til Ginder for at Kontrakter, der inden bemeldte Lovs Kundgjørelse bevislig ere oprettede angaaende en fremtidig Overdragelse i Brug af Fæstestedet overensstemmende med Forordningen af

15de Juni 1792 § 11 og de sig dertil sluttende Love, med begge Parter's Samtykke kunne fuldbyrdes. En saadan Affattelse af Loven vil ikke fra Retsstandpunktet kunne møde nogen Betænkelse. Det er ganske vist, som den ærede foregaaende Taler sagde, uheldigt, at man saaledes er nødt til at komme med Smaaretelser i en Lov, man vedtog forrige Aar, og det er saameget mere uheldigt, som Forslaget fremkommer fra den Side, som stærkest har drevet paa netop at faae den Bestemmelse i Loven af 9de Marts 1872 gennemført, som der her er Tale om at modificere, men jeg ser ikke rettere, end at Lovforslaget baade er stemmende med rigtige Principer, naar det faar det af mig antydede Indhold, og at der ogsaa ad den Vej efter al Rimelighed vil kunne skaffes de Paagjældende Afhjælpning af deres uheldige Stilling. Jeg antager ikke, at det kan være tvivlsomt, at vedkommende Godseier, naturligvis forsaavidt han ikke har disponeret paa anden Maade over Gaardene i det forløbne Aar, vil anse sig for bunden ved det Tilfald, der er givet. Den ærede foregaaende Taler har ogsaa Ret i, at der vistnok burde ske Forandringer i Lovens nærmere Affattelse omtrent i Overensstemmelse med, hvad jeg nys sagde, idet der nemlig ingen Magt ligger paa, om disse Kontrakter ere skriftlige, idet det, det kommer an paa, er, at de ere bevislige. Og naar der staa: „under retslige Former bekræftede“, saa ligger der vistnok for dette Udtryk den Misforstaaelse til Grund, som det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds (Schjørring) fremhævede, at Thinglæsning skulde være en retslig Bekræftelse af Kontrakter, hvilket jo ikke er Tilfældet, idet Thinglæsningen kun er Midlet til at bringe Retshandler til Tredjemands Kundskab. Jeg tror heller ikke, at Loven burde indskrænktes til de Tilfælde, hvortil den er indskrænket, nemlig at Overenskomsten er sluttet mellem Fæstere og Jorddrot, men maatte modtage en videre Affattelse, saaledes at den overhovedet kom til at angaa alle Kontrakter, der bevislig ere indgaaede om fremtidig Forpagning af Fæstegaarde. Det er mig fortalt — om det er rigtigt, veed jeg ikke —, at der foruden de Tilfælde, den ærede Forslagsstiller nærmest har havt for Øie, skulde være en Del andre Tilfælde af en noget forskjellig Bestaaenhet, som det mulig vilde være rigtigt at drage ind under den samme Regel, og som det ikke vilde være betænkeligt at drage ind under Loven, naar denne affattes saaledes, at begge Parter skulde være enige. Jeg siger til Tilfælde, der skulde findes paa et andet Gods, hvor der skal være indgaaet Kontrakter om 50aarige Forpagninger med den Bestemmelse, at der ved Forpagningens Udlob skal paa visse i Kontrakten nærmere angivne Billaar kunne fordres en ny Forpagning paa 50 Aar.

Bemærkning: Det er ganske vist uheldigt,